

NOTAT

Saksnummer: 09/10532	Fra: Frank Jacobsen
Dato: 21.09.2009	Seksjon: Planseksjonen
Side 1 av 6	Telefon: 46815975
	E-post: frank.jacobsen@fiskeridir.no

TIL:

Einar Brobakke

Kopi til:

Ragnar Sandbæk

FORVALTNINGSREFORMEN OG PLANRELATERT AKVAKULTURFORVALTNING

Innledning

Forvaltningsreformen medfører en del endringer av oppgaver i Fiskeridirektoratet i forhold til kommunale arealplaner i sjø og akvakulturforvaltningen. I Ot.prp.nr.10 (2008-2009) *Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen)* står det om akvakultur (s.59):

”Videre skal fiskerimyndighetene fortsatt komme med innspill i tilknytning til ordinære kommunale planprosesser. Ansvar for å fremme innsigelser på vegne av havbruksinteresser i kommunale kystsoneplanprosesser overføres imidlertid til fylkeskommunene.”

Fiskeridirektoratet skal altså fortsatt gi innspill om akvakulturinteresser i den kommunale planprosessen, men fylkeskommunene skal ha innsigelsesmyndigheten. Dette fordrer at det etableres gode samarbeidsrutiner mellom Fiskeridirektoratet regionalt og fylkeskommunene slik at overordnede nasjonale og regionale interesser kan bli ivaretatt på en god og forsvarlig måte.

Formålet med dette notatet er å gjøre rede for Fiskeridirektoratets arbeid med kommunale arealplaner og vår rolle i planprosessen. Vi håper vi på denne måten kan bidra til en mest mulig konstruktiv overføring av oppgaven som innsigelsesmyndighet til fylkeskommunene og ser fram til et nært samarbeid i tiden som følger.

Arealdokumentasjon

I planprosessene skal Fiskeridirektoratet dokumentere og avklare fiskeri- og akvakulturnæringens bruk og behov for arealer i kystsonen. Følgende arealer er aktuelle:

Fiskeriressursområder:

Gytefelt
Oppvekst og beiteområder for fisk
Tareforekomst
Tangforekomst
Skjellforekomst

Fiskeredskapsområder:

Landnotplass
Låsettingsplass/mellomlagring
Fiskeplass aktive/passive redskap
Høstingsområder for tare
Restriksjonsområder for taretråling

Akvakultur:

Lokaliteter - konsesjoner
Potensielle akvakulturområder

Fiskeridirektoratet har utviklet prosedyrer for innsamling og vedlikehold av kartfestet informasjon som fiskerimyndighetene har fagansvar for. Alle data er samlet inn, kvalitetssikret og standardisert på samme måte over hele landet. Vi bruker SOSI standarden som format for dataene.

Yrkesutøvere og deres organisasjoner er delaktige i innsamlingsarbeidet. Det føres løpende loggbok der arbeidet blir beskrevet. Opplysninger som føres er: Dato for møtet, tidspunkt, hvem som er til stede og hvem de representerer, datofesting av informasjon og kilde. Kildene tegner inn områdene på sjøkart tema for tema. Deretter blir dataene digitalisert. Før dataene kan offentliggjøres eller taes i bruk blir det gjennomført kvalitetssikringsrutiner.

Det gjennomføres for tiden en kartlegging av marint biologisk mangfold. Havforskningsinstituttet er engasjert for å kartlegge gyte- og oppvekstområder for fisk. Dataene som samles inn er viktige for arealplanleggingen i sjø.

Fiskeridirektoratet bruker geografisk informasjonssystem og er medlem av Norge Digitalt.

Arealbrukskonflikter mellom akvakultur og tradisjonelt fiske

Med økende konkurranse om arealene i kystsonen, også i forhold til andre brukere og verneinteresser, er spørsmål om prioritering mellom tradisjonelt fiske og akvakultur en relevant problemstilling. For Fiskeridirektoratet er problemstillingen aktuell både i innspillfasen til verneplanforslag og kommunale arealplaner, samt ved behandling av søknad om akvakulturtillatelse.

Akvakulturnæringens og fiskerinæringens arealbehov vil til dels være overlappende, og dermed konkurrerende. Eksempelvis gjelder dette konflikten mellom lokalisering av akvakulturanlegg og låssettingsplasser for villfanget fisk, noe som i stor grad skyldes at det er de samme naturgitte forholdene som egner seg for låssetting som for akvakultur.

Det har også vært konflikter mellom havbeite og fiskeri/høsting av naturressurser, herunder taretråling og hummerfiske. Havbeite innebærer mindre begrensninger på bruk av omkringliggende areal enn annen akvakulturvirkosomhet, og bør av den grunn kunne kombineres med en rekke andre interesser.

Det vises også til at Havforskningsinstituttet har frarådd etablering av torskeoppdrett i Lofoten og Vesterålen. Dette skal være av hensyn til at skreien har helt sentrale gyteområder i disse regionene. Instituttet mener i tillegg at det ikke bør etableres torskemærer i områder med spesielt sårbare kysttorskbestander. Motivet skal være å verne kysttorsk mot genetisk og sykdomsmessig påvirkning fra oppdrett.

Dagens akvakulturanlegg benytter færre lokaliteter enn tidligere, og ligger ofte lenger ut i kystsonen på mer eksponerte og således mer strømsterke lokaliteter. Samtidig blir anleggsinstallasjonene tyngre og drives mer intensivt. Dette medfører behov for mange og lange fortøyninger som tidvis kommer i konflikt med fiskeplasser, trålfelt, reketrålfelt mv.

Akvakulturvirkosomhet innebærer dessuten mulighet for fôrspill som igjen kan påvirke villfisk negativt.

Disse eksemplene på konkurrerende arealbehov illustrerer at det må gjøres en arealavveining, både når det gjelder innspillfasen til planer, samt ved behandling av en konkret søknad om akvakulturtillatelse. I denne avveiningen må det i den enkelte sak vurderes hvilken interesse som skal ha størst vekt.

Formålet med de vurderinger av arealbehov og arealbruk som skal gjøres ved innspill til planer eller ved godkjenning av lokaliteter for akvakultur, er å bidra til en effektiv og samfunnsnyttig arealutnyttelse, som i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til akvakultur og hensynet til fiske. Dersom disse interessene er konkurrerende, må det foretas en avveining. Det styrende for utfallet av interesseavveiningen vil derfor være en konkret helhetsvurdering, i den enkelte sak, av hvordan det aktuelle området best kan utnyttes på en optimal måte.

Ved innspill til planer skal de ulike interesser sitt arealbehov vurderes, både gjeldende behov og forventet fremtidig behov.

Innsigelse

Plan- og bygningsloven § 5-4 sier følgende om innsigelse:

”Berørt statlig og regionalt organ kan fremme innsigelse til forslag til kommuneplanens arealdel og reguleringsplan i spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde.”

Fiskeridirektoratet deltar i alle kommunale arealplanprosesser for å ivareta overordnede nasjonale fiskeri- og akvakulturinteresser. Vi legger vekt på å være så tidlig som mulig inne i planprosessen for å kunne være med å legge premissene for planarbeidet. Våre folk lokalt deltar aktivt i prosessen, gjerne som deltaker i arbeidsgrupper og lignende der temaet er fiskeri og akvakultur. På denne måten vil en kunne avklare konfliktområder tidlig og finne frem til konstruktive løsninger som i størst mulig grad ivaretar begge parter interesser.

Dersom vi likevel mener at planen er i konflikt med nasjonale fiskeri- og/eller akvakulturinteresser, varsler vi om at vi vil komme til å fremme innsigelse hvis planen ikke endres. Fylkesmannen kan gjennomføre mekling. Dersom kommunen velger å egengodkjenne planen uten å ta hensyn til innsigelsen, oversendes planen til Miljøverndepartementet (MD) som fatter endelig vedtak.

Før endelig vedtak i MD, blir saken sendt på høring til Fiskeri- og kystdepartementet (FKD). Fiskeridirektoratet har utarbeidet en detaljert saksbehandlingsprosedyre for høringen. Denne prosedyren skal sikre at høringer blir begrunnet på en faglig forsvarlig måte og i tråd med overordnede nasjonale retningslinjer. Høringen skal ha medvirkning fra regionkontor og aktuelle fagavdelinger/seksjoner i Fiskeridirektoratet og bli behandlet innen gitte frister. Det er normalt at det gjennomføres befaring i forbindelse med høringen. Her deltar MD, FKD, Fiskeridirektoratet sentralt og regionalt samt øvrige involverte parter.

Status for innsigelser i 2008

I 2008 er det registrert 13 innsigelser fremmet av Fiskeridirektorat mot kommunale arealplaner i sjø. 8 av sakene ble fremmet i region Vest. Majoriteten av sakene omhandlet akvakultur. Ingen innsigelser ble fremmet i region Finnmark, Troms og Trøndelag. Fem innsigelser er til nå trukket på bakgrunn av lokal behandling. To innsigelser går sannsynligvis til sentral behandling.

Tabell: Innsigelser på grunnlag av arealbruk i sjø til kommuneplan i 2008.*)

KOMMUNE/ FYLKE	PLANTYPE- /NAVN	DATO FOR INNSIGELSE	INNSIGELSESGRUNN	STATUS FOR SAKSBEHANDLING
Dønna/ Nordland	Revisjon av kommuneplanens arealdel 2006- 2013	13.03.08	Store deler av sjø- området er avsatt til flerbruksområde uten akvakultur.	Innsigelse trukket 16.05.08
Hamarøy/ Nordland	Kommuneplanens arealdel			Drøftinger med kommunen
Vega/Nordland	Kommuneplanens arealdel			Drøftinger med kommunen
Bodø/Nordland	Kommuneplanens arealdel			Drøftinger med kommunen
Masfjorden/ Hordaland	Reguleringsplan for gnr 59 brn 1 og 2 Einestrand Masfjorden	09.01.08	Spørsmål vedrørende akvakulturvirksomhet må avklares	Innsigelse trukket 20.03.09.
Os/Hordaland	Ny arealdel til kommuneplanen	06.06.08	1) Endring av arealbruk fra A til FFNF ved godkjente lokaliteter. 2) Nytt akvakultur- område. 3) Gyteområde ikke tatt med i planen	Offentlig ettersyn
Radøy/ Hordaland	Kommunedelplan for Radøy sør 2007-2019	29.04.08	Det er ikke utarbeidet KU for et industri- område som kommer i konflikt med et område avsatt til akvakultur	Innsigelse trukket 12.06.09
Eidfjord/ Hordaland	Kommuneplan	15.01.08	Låssettingsplasser avsatt som kartsymbol og ikke som enbruks- kategorier.	Under diskusjon.
Stryn/Sogn og Fjordane	Kystsoneplan	17.03.08	Manglende avmerking av registrert låssettingsplass "Svarstadvika"	Oversendt Fylkesmannen for vedtak i MD 24.02.09
Fjaler/Sogn og Fjordane	Kommuneplan 2009-2019	28.08.08	Manglende avmerking av låssetting og akvakultur	Innsigelse trukket 03.03.09. Plan vedtatt 23.03.09.
Solund/Sogn og Fjordane	Kommuneplan 2008-2020	25.09.08	Manglende avmerking av 4 låssettingsplasser og 1 akvakulturlokalitet	Innsigelse trukket 19.01.09. Offentlig ettersyn.
Gulen/Sogn og Fjordane	Kommuneplan 2008-2020	25.09.08	Manglende avmerking av 3 låssettingsplasser og 5 akvakultur- lokaliteter. Akvakultur- lokalitet i konflikt med rekefelt.	Ny innsigelse 2009, som er tatt til følge. Plan vedtatt 08.05.09.
Molde/ Møre og Romsdal	Ny arealdel til kommuneplanen 2009 - 2020	08.10.08	Store deler av sjøområdet er avsatt til flerbruksområde uten akvakultur.	Gjennomført mekling 17.02.09. Ingen avklaring fra Molde kommune mtp. løsninger som ble diskutert (går sannsynligvis til MD).

Kilde: Fiskeridirektoratet

*) Status for Region Sør mangler.

